

ХРОНИКА ДРУШТВА

Аруштво наставника српског језика и књижевности Републике Српске је струковна организација чији су чланови наставници српског језика и књижевности на свим нивоима образовања – од наставника који српски језик предају у разредној и предметној настави у основним школама, затим средњим школама, до професора универзитета. Програм рада Друштва односи се прије свега на унапређење наставе српског језика, на стручно усавшавање наставника српског језика како на теоријско-методолошком, тако и на методичком плану.

Друштво је основано 1995. године у Бањој Луци. Лица овлашћена за представљање и заступање Друштва била су: проф. др Милан Драгичевић, председник Скупштине, Мирко Мутић, председник Извршног одбора, и проф. др Лука Шекара, замјеник председника Извршног одбора.

У периоду 1999–2005. године Управу Друштва чине: проф. др Бранко Савић, председник Друштва, мр Светозар Личина, председник Извршног одбора и проф. др Лука Шекара, генерални секретар Друштва. Године 2005. председник Друштва је др Јелина Ђурковић (Учитељски факултет, Бијељина), потпредседник др Драго Тешановић (Филозофски факултет, Бања Лука) и генерални секретар др Миланка Бабић (Филозофски факултет, Пале).

У наведеном периоду, колико је нама познато, Друштво наставника српског језика и књижевности објавило је два броја часописа *Прилози настави српског језика и књижевности* (2000. и 2001) које је уредио проф. др Бранко Савић.

Будући да је у наведеном периоду рад Друштва био замро, Иницијативни одбор за обнављање рада Друштва, чији је председник био проф. др Милош Ковачевић, у новембру 2012. године на Филолошком факултету у Бањој Луци донио је одлуку о његовом обнављању, одредио термин и сазвао Изборну скупштину која је одржана 15.12.2012. године на Филолошком факултету у Бањој Луци на којој је било присутно 65 наставника и професора српског језика. На Изборној скупштини је изабрано ново руководство у саставу: председник Друштва доц. др Зорица Никитовић, потпредседници доц. др Саша Кнежевић и доц. др Душко Певуља, секретар Данијел Дојчиновић, и председник Управног одбора

проф. др Милош Ковачевић. На Скупштини одржаној у априлу 2015. године изабран је нови секретар Друштва Вера Чолаковић.

Циљеви рада Друштва дефинисани су Статутом и обухватају, између осталог, проучавање и афирмисање српског језика, српског филолошког програма, стручно усавршавање професора и наставника српског језика и књижевности и промовисање културних вриједности код ученичке популације.

У циљу побољшавања наставног процеса, и како би било од користи наставницима у педагошком раду, Друштво објављује часопис *Прилози насџави српској језика и књижевности*. Будући да дуги низ година, безмало двије деценије, наша наставна пракса није имала никакав стручни часопис, намјера нам је да све наставнике српског језика и разредне наставе посредством часописа упознајемо са нучним и стручним достигнућима на пољу српског језика и књижевности, новим методичким приступима обради наставног садржаја и актуелним проблемима у просвјети.

*Промоција часописа у основној школи „Свети Сава” у Зворнику
С лијева на десно: доц. др Михаило Шћејановић, проф. др Саша Кнежевић,
проф. др Зорица Никићовић, проф. др Милош Ковачевић*

У 2013. години објављен је први број новообновљенг часописа *Прилози настјави српског језика и књижевности* који је промовисан у седам градова Републике Српске, а то су: Бања Лука, Пале, Добој, Брчко, Бијељина, Зворник, Приједор. Након тога, објављена су још четири броја *Прилози*. Друштво је издавач књиге проф. др Милоша Ковачевића *Српски језик између лингвистике и политике* (2015), која даје одговоре на актуелна језичко-политичка питања. Књига је промовисана у више градова Републике Српске: Бањој Луци, Палама, Требињу, Берковићима, Бијељини и Добоју. Ове године Друштво је објавило књигу *Методички цветник*, зборник радова из методике наставе српског језика и књижевности, који је приредила проф. др Зона Мркаљ. У свом даљем раду Друштво планира гранати издавачку дјелатност и понудити наставницима српског језика корисне књиге и приручнике.

Друштво је у суорганизацији са Републичким педагошким заводом одржало два семинара. Први семинар је одржан у априлу 2014, а други 2015. године. Структуру семинара чине пленарна предавања и радионице, те промоције актуелних издања два пријатељска друштва: Друштва за српски језик и књижевност Србије и Друштва наставника српског језика и књижевности Републике Српске. За организовање Првог републичког семинара у Републици Српској, захвалност дугујемо колегама из Управе *Друштва за српски језик и књижевност Србије* који су нам пренијели своја дугогодишња искуства стечена на пленарним предавањима и радионичкој настави великог Републичког зимског семинара у Београду.

Отварајући Први редовни републички семинар проф. др Зорица Никитовић, предсједник Друштва, између осталог, истакла је да се нада да ће то бити први у низу семинара за стручно усавршавање из српског језика и додала: „А на усавршавање су позвани сви они који су у просвјети, који васпитавају и образују другу личност. Не улазећи дубље у етимологију ријечи *васпитавање*, *образовање* и *просвјета*, подсјетићемо се само да ученик не може да узраста у знању, вјештинама и људскости уколико није руковођен наставником који се и сам налази у подвигу учења. Школа и наставник несумњиво су у овом времену доведени у тежак положај гдје смо скоро па изгубили једну обавезујућу привилегију коју наша професија нуди а то је да човјека уједначено и непрестано гони на рад и усавршавање.”

Заступљене теме на досадашњим семинарима биране су да обухвате проблематику и из језика и из књижевности. Овом приликом прилажемо програм рада на претходна два семинара.

**ПРВИ РЕДОВНИ РЕПУБЛИЧКИ СЕМИНАР ЗА
НАСТАВНИКЕ СРПСКОГ ЈЕЗИКА И КЊИЖЕВНОСТИ**

5. и 6. април 2014. (Факултет политичких наука
Бања Лука, Филозофски факултет Пале)

ПЛЕНАРНА ИЗЛАГАЊА

8,30-9,15	Пријављивање (евидентирање учесника)
9,15-9,30	Свечано отварање Семинара Поздравна ријеч предсједника Друштва наставника Поздравна ријеч директора Републичког педагошког завода Поздравна ријеч представника Министарства просвјете и културе Републике Српске Поздравна ријеч предсједника Друштва за српски језик и књижевност Србије
9,30 - 10,15	Реченична парадигма (проф. др Милош Ковачевић)
10,15- 11,00	Савремена тумачења народне књижевности у настави (проф. др Бошко Сувајџић)
11,15-12,00	Поређење као начело тумачења пјесничког текста (проф. др Ранко Поповић)
12,00- 12,45	Писмено провјеравање постигнућа ученика (Босиљка Спремо, инспектор-просвјетни савјетник)
13,00-14,00	Промоција издавачке дјелатности Друштва за српски језик и књижевност Србије

Радионице:

1. **Савремена методика и епска народна пјесма** (проф. др Бошко Сувајџић)
2. **Развој српске ћирилице у 18. и 19. вијеку** (проф. др Александар Милановић)
3. **Обрада лирике у настави народне и ауторске књижевности** (проф. др Зона Мркаљ)
4. **Дијалектизми и књижевни текст** (доц. др Михаило Шћепановић)
5. **Обрада синтагми у основној школи** (проф. др Миланка Бабић)

17,00 Завршна ријеч и подјела потврда о учешћу на Семинару.

Проф. др Милош Ковачевић

Проф. др Ранко Појовић

*С лијева на десно: проф. др Александар Милановић,
проф. др Бошко Сувајцић, проф. др Зона Мркаљ*

Семинар у Бањој Луци, 2014. године

Пале, 6. април 2014. године (Филозофски факултет)

ПЛЕНАРНА ИЗЛАГАЊА

- 8,30-9,15 Пријављивање (евидентирање учесника)
9,15-9,30 Свечано отварање Семинара
Поздравна ријеч предсједника Друштва наставника
Поздравна ријеч директора Републичког педагошког завода
Поздравна ријеч представника Министарства просвјете и културе Републике Српске
Поздравна ријеч предсједника Друштва за српски језик и књижевност Србије
- 9,30-10,15 **Реченична парадигма** (проф. др Милош Ковачевић)
10,15- 11,00 **Наставно проучавање лирске пјесме на различитим узрастним нивоима** (проф. др Зона Мркаљ)
11,15-12,00 **Поређење као начело тумачења пјесничког текста** (проф. др Ранко Поповић)
12,00- 12,45 **Писмено провјеравање постигнућа ученика** (Босиљка Спремо, инспектор-просвјетни савјетник)
13,00-14,00 **Промоција издавачке дјелатности Друштва за српски језик и књижевност Србије**

Радионице:

1. **Савремена методика и епска народна пјесма** (проф. др Бошко Сувајић)
2. **Развој српске ћирилице у 18. и 19. вијеку** (проф. др Александар Милановић)
3. **Обрада лирике у настави народне и ауторске књижевности** (проф. др Зона Мркаљ)
4. **Дијалектизми и књижевни текст** (доц. др Михаило Шћепановић)
5. **Обрада синтагми у основној школи** (проф. др Миланка Бабић)

17,00 Завршна ријеч и подјела потврда о учешћу на Семинару.

Бијељина, 26. април 2014. године (ОШ „Свети Сава” Бијељина)

ПЛЕНАРНА ИЗЛАГАЊА

8,30-9,15	Пријављивање (евидентирање учесника)
9,15-9,30	Свечано отварање Семинара Поздравна ријеч предсједника Друштва наставника Поздравна ријеч директора Републичког педагошког завода Поздравна ријеч представника Министарства просвјете и културе Републике Српске Поздравна ријеч предсједника Друштва за српски језик и књижевност Србије
9,30-10,15	Језик натписа и исписа (проф. др Вељко Брборић)
10,15- 11,00	Синонимија и антонимија у настави српског језика (проф. др Рајна Драгичевић)
11,15-12,00	Поређење као начело тумачења пјесничког текста (проф. др Ранко Поповић)
12,00- 12,45	Локални говор и култура говора (др Драго Радовановић, инспектор-просвјетни савјетник)
13,00-14,00	Промоција издавачке дјелатности Друштва за српски језик и књижевност Србије

Радионице:

1. **Обогаћивање лексичког фонда ученика** (проф. др Рајна Драгичевић)
2. **Наставно тумачење народне и ауторске лирске пјесме** (проф. др Зона Мркаљ)
3. **Настава народне књижевности у средњој школи (проблем перцепције)** (мр Милорад Дашић)
4. **Правописне вјежбе у настави** (проф. др Вељко Брборић)

Проф. др Вељко Брборић

ДРУГИ РЕДОВНИ РЕПУБЛИЧКИ СЕМИНАР ЗА НАСТАВНИКЕ СРПСКОГ ЈЕЗИКА И КЊИЖЕВНОСТИ

18. и 19. април 2015. године (Факултет политичких наука Бања Лука,
Филозофски факултет Пале)

ПЛЕНАРНА ИЗЛАГАЊА

- 9,00–9,30 Пријављивање (евидентирање учесника)
9,30–9,45 **Свечано отварање Семинара**
Поздравна ријеч предсједника Друштва наставника
Поздравна ријеч Министра просвјете и културе Републике Српске
Поздравна ријеч директора Републичког педагошког завода
Информација о резултатима јавних расправа у вези са новим
НП Српског језика за ОШ
9,45 – 10,30 **Вуков Рјечник у настави српског језика** (проф. др Рајна Драгићевић)

Проф. др Рајна Драгићевић

Проф. др Саша Кнежевић

- 10,30- 11,15 **Слојеви значења и могућности тумачења пјесничког текста / на примјеру циклуса пјесама Васка Попе *Враћи ми моје кр-
џице*** (проф. др Ранко Поповић)
- 11,30-12,15 **Обрада сложене реченице: класификација зависно-сложе-
них реченица** (проф. др Миланка Бабић)
- 12,15- 12,45 **Српска књижевност у историјама српске књижевности** (доц.
др Душко Певуља)
- 13,00-14,00 **Промоција књиге проф. др Милоша Ковачевића *Српски је-
зик између науке и ђолиџике*** (о књизи говоре: доц. др Михаило
Шћепановић, доц. др Душко Певуља, доц. др Зорица Никитовић
и аутор)

Радионице:

1. **Лексичка вјежбања у настави српског језика** (проф. др Рајна Драгиће-
вић)
2. **Епска пјесма као етичка матрица савремене наставе** (проф. др Саша
Кнежевић)
3. **Језичке игре у пјесништву Васка Попе** (проф. др Ранко Поповић)
4. **Диктат у савременој настави језика** (проф. др Миланка Бабић)
5. **Слободно препричавање у настави језичке културе (модел лексичке
вјежбе у нижим разредима основне школе)** (мр Саша Ђукић)
6. **Обрада Хасанагинице у настави основне и средње школе** (мр Силва До-
браш)

*Рагмила Коцић Бујић
помоћник министра за предшколско,
основно и средње образовање*

*Др Предраг Дамјановић,
директор Републичког педагошког
завода Републике Српске*

*С лијева на десно: проф. др Душко Певуља,
проф. др Зорица Никићовић, проф. др Миланка Бабић*

Радионица, мр Силва Добраш

На Другом редовном републичком семинару спроведена је анкета како би се стекао увид о значају организовања семинара. Кроз попуњавање анкетних листића испитаници, који су присуствовали семинару, изнијели су своје сугестије и приједлоге.

Анализом анкетних листића дошло се до следећих резултата:

1. Да су радионице значајне за стручно и методичко усавршавање сматра 87,35%, да су дјелимично значајне сматра 6,90%, а 5,75% се по овом питању није изјаснило, док нико није био мишљења да немају значаја.

2. Да су предавања и радионице значајни и примјенљиви у реализацији часова и побољшању наставног процеса сматра 62,07%, за дјелимично се определијело 32,18%, а 5,75% се није изјаснило.

Поред бројних уопштених или појединачних похвала у вези са предавањима и радионицама, а које су Друштву мотив за даља прегнућа, анкетни листићи су показали да наставници желе чути садржаје који су у вези са наставним јединицама или лектиром. Сматрајући да се један понуђени модел, уз иновативност наставника, може модификовати и примијенити на друге наставне садржаје, нисмо се везивали искључиво

за садржаје наставног плана и програма приликом дефинисања садржаја предавања.

Анализа анкетних листића показала је да је организацијом семинара задовољно 83,90% наставника, за одгворо „дјелимично” определијелило се њих 13,80%, док се 2,30% није изјаснило. Најбројније сугестије у вези са организацијом тичу се трајања семинара, те је најзаступљенији приједлог да наредни семинар буде дводневни.

Вера Чолаковић